



# จากวัดราชประดิษฐ์

พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๔

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุษบันบัวผัน

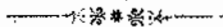
โปรดให้พิมพ์ครั้งแรก



พิมพ์ที่โรงพิมพ์อักษรนิค

หนังสือสงวน  
ห้าม  
นำออกนอกห้องสมุด

# คำนำ



พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าบุษบงษ์บัวผัน  
จะ ทรงบำเพ็ญพระ กุศล สอนอง พระคุณเจ้า ขอม  
มารดาหลวง ในงานศพครบ ร้อยวัน มีพระประสงค์  
จะ ทรงพิมพ์ หนังสือแจก สักเรื่อง ๑ จึง มี รัชสัง มายัง  
กรมการ หอพระสมุดวชิรญาณ ให้ช่วยเลือก  
เรื่องหนังสือถวาย แล รัชสัง มาโดย เฉพาะว่า ถ้า  
ได้ เป็น พระราช นิพนธ์ ในพระบาท สมเด็จพระจอม  
เกล้าเจ้า อยู่หัว จะ ถูกพระไทย ยิ่ง กว่า หนังสือ อื่น  
ข้าพเจ้า เป็นผู้เลือก ด้วยศรัทธา ตั้งใจ จะให้  
สมเด็จพระ ประสงค์ มารดิกชั้น ได้ว่า เมื่อพระเจ้า  
บรมวงศ์เธอ กรม พระ สนมตอมรพันธ์ เสด็จดำรง  
ตำแหน่ง สภานายก หอพระสมุดวชิรญาณอยู่นั้น ได้  
เคย ทรง ปรารภว่า พระราช นิพนธ์ ซึ่ง หาถูกไว้  
ที่ วัชรราช ประกิจยังไม่ ได้พิมพ์ ควร จะ หา

โอกาสพิมพ์เสียสักครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าระลึกขึ้นได้  
 ครั้งนี้ เห็นเหมาะด้วยประการ ทั้งปวง จึง วาน  
 พระญาณ วิจิตรให้ ไป จำลอง ความ พระราชนิพนธ์ มา  
 จากวัด ราช ประดิษฐ์ แลให้ แปล ส่วน ภาษา มคธ  
 พิมพ์ถวาย ตาม พระประสงค์ ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ  
 พระองค์เจ้าบุญยืนบัวผัน ในครั้ง นี้

พระราช นิพนธ์ ที่ จาก วัด ราช ประดิษฐ์ เปน  
 ประการ ภาษาไทย จากแผ่นศิลา คิดไว้ในชুমจรนำ  
 ช้าง ตำบล หลัง พระวิหาร หลวง ๒ ประการ นอก  
 จากนี้ตามหลักศิลาที่เป็นสิมามีจากถาดาภาษามคธ  
 อักษรขอม ย่อ ส่วน ภาษาไทย ทรงพระราชนิพนธ์  
 เปนโคลง สี่ จากด้วย อักษรไทย ย่อ กำกับไว้  
 ทุกเส้าสิมา ทั้ง ๑๐ หลัก เรื่องความใน จาก ทั้งปวงนี้  
 อย่างไร ช่าง ค่อยไป ใน สมุค เล่มนี้ จะทราบความได้  
 ในพระราช นิพนธ์ แล คำแปล ทุก ประการ

กรรมการ ขออัญมิตนา พระราชกุศลบุญราษี ซึ่ง  
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ ฯ ทรงบำเพ็ญ แลเชื่อว่าท่าน  
ทั้งหลายที่ได้อ่านหนังสือใน สมุท เล่มนี้ คง จะ ถวาย  
อัญมิตนา ด้วยทั่ว กัน

กิ่งวงษ์พรุพพ สภานายก

ขอ พระสมุท วชิรญาณ

วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

# พระราชนิพนธ์

## ประกาศที่พิทศลีมา วัดราชประดิษฐ์

(จากแผ่นศิลาติดไว้หลังพระวิหารหลวง)



ฯ ข้าฯ ผู้มีชื่อไว้ในท้ายหนังสือนี้ ขอ  
ประกาศว่าที่ในภายในพระนครติดต่อกันไปข้างใต้  
จังหวัดตึกหินเก่า ซึ่งบัดนี้เป็นสนามทหารแลติด  
ต่อกันข้างใต้วันออกหลังวังหม่อมเจ้าทิศข้างหลัง  
แลติดต่อกันข้างเหนือวังกรมหมื่นอมเรนทรบดินทร ฯ  
แลติดต่อกันข้างด้านตะวันตก ถนนริมคลองโรงสี ติด  
ที่ยาวไปข้างตะวันตกมาวันออก ๓๕ วา กว้าง  
ไปข้างเหนือต่อใต้ ๓๑ วา ๓ ศอก เติมเป็นที่  
หลวงอยู่ข้างตึกหินสำหรับพระราชทานข้าราชการ  
ที่ทรงพระราชประสงค์ใช้ใกล้ ๆ ชาติไชยอยู่ แล

แต่ก่อนมีผู้สร้างโรงธรรมลงในบ้านตัวนี้ ออกของ  
 ที่นี้ โรงนั้นได้เป็นที่ มีธรรมเทศนา แลทำบุญ  
 ให้ทานของชาวบ้านอยู่ใกล้เคียงที่นี้ ชำนาญ แล  
 เป็นที่ ประดิษฐานพระพุทธรูป พระบาทเขียน เหมือน  
 กับเป็นอารามวิหารโดยสังเขป ครั้นมาเมื่อ  
 แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ต้อง  
 พระราชประสงค์ที่นี้เป็นสวนกาแพ จึงให้ไล่  
 บ้านเรือนที่อยู่ในที่นี้เสียสิ้น เจ้าของโรงธรรม  
 การเปรียบต้องซื้อโรงธรรมไปปลูกที่อื่นเสีย ด้วย  
 ที่นี้ก็เป็นที่สวนกาแพ มาหลายปี จนแผ่นดินพระ  
 ราชันย์นี้ แลยัดนี้ไม่ได้ทำสวนกาแพ ก็รกร้างว่าง  
 เปล่าอยู่ ก็ยัดนี้เจ้านายข้าราชการ ข้างหน้าข้าง  
 ข้างในข้าง ซึ่งเคยเป็นศิษย์ศึกษา ประพฤติการ  
 ทำบุญให้ทาน ตาม คติ ลัทธิต่าง ธรรมยุติก  
 พากันบ่นว่า วัดพระสงฆ์คณะ ธรรมยุติก อยู่ใกล้

จะ ทำ บุญให้ ทาน ถ้ายากไป ต้องไปไกล ล้ายาก ๆ ข้า  
 ผู้มี ชื่อ เตียบไว้ ข้าง ล่าง เติม เป็นครู อาจารย์ ขึ้น  
 ลัทธิ ตำระ ข้อ ประวิบัติต่าง ๆ ให้ เชนเยี่ยง อย่าง  
 ในคณะ พระสงฆ์ธรรม ยุคตักนิกาย คิดถึง การ  
 พระพุทธ ศาสนา ซึ่ง คนได้ ตำระไว้ มีความ ปรารถนา  
 จะ ใคร ได้ พระสงฆ์คณะ ธรรมยุตตัก นิกายนั้น มา มี  
 อยู่ในที่ไกล ที่ ค้ำ อยู่ แล จะให้ สม ประสงค์ ทำน  
 ทิ้ง หลาย ชาย หญิง ทั้ง ปวง ถือ ซอใจ คึง ว่า แล้ว นั้น  
 ค้ำย หนึ่ง คิดว่า ศาลาโรงธรรม การเปรียญ ภิสมมติ  
 ว่า เชนที่ คึง หอ พระพุทธรูป ฤา หอ พระไตรปิฎก  
 ฤา อาสน ศาลา ที่ ประชุม สงฆ์ เชนที่ นมัสการ ทำ  
 บุญให้ ทาน ของ ทายก สัมบุรุษ ผู้มี ศรัทธาคล้าย กับ  
 อาราม วิหาร ที่ เป็นเจดีย์ สถาน แล ที่ อยู่ พระสงฆ์  
 โดย สังเขป ก็โรง ธรรม ศาลา การเปรียญ เก่า ซึ่ง  
 มี อยู่ในที่ นั้น เจ้า ของ รือ ไป เสียแล้ว ควร จะปลุก

สร้าง ขึ้นใหม่ด้วย เพราะเหตุนี้ว่าแล้ว นั้น  
 ฯ ข้า ฯ มีชื่อเขียนข้างท้ายหนังสือนี้ จึงได้คิดจะ  
 ทำเจดีย์สถาน แลธรรมสภาแลวิหารที่อยู่ พระ  
 สังฆคณเฑาะ ธรรมยุตติกนิกาย ตามประสงค์ ของ คน  
 แลท่าน ทั้งหลายชาย ศอญฺ์อื่นเป็นอันมากนั้นใน ที่นี้  
 ใกล้ พระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็นที่อยู่ จึงคิดว่า ที่นี้  
 เป็นที่สวนภาพเฬของหลวง ของแผ่นดินเป็นของกลาง  
 อยู่ ไม่ควร จะ ยกเอา มา ถวายเฉพาะ เป็น ของ  
 พระสังฆคณเฑาะ ธรรมยุตติกนิกายเป็นที่ พิเศษได้ เห็น  
 ว่า จะ เป็น ทำให้ เสียประโยชน์แผ่นดินไป จึงได้สั่ง  
 ให้ กรมพระนครบาลวัดที่นี้ กระ ลงเป็น ตาราง ละ  
 ๖ แล้ว ที่ ราคา ตาราง ละ บาท ที่นี้ ยาวไป ข้าง  
 ตะวัน ตก มา ตะวัน ออก ๓๕ ๖ กว้างไป ข้างเหนือ  
 ๓๐ ได้ ๓๑ ๖ ๓ ๓๐๖ เป็น ตาราง ๖ ได้ ๑๐๘๘ ๖  
 ฯ ข้า ฯ มีชื่อ จกไว้ ใน ท้ายหนังสือนี้ จึงได้ สละ



ทรัพย์สิน เป็น ของนอก จำนวน มิใช่ ของเงิน ทอง พระคลัง  
 ๑๐๘๘ บาท คิดเป็นเงิน ๑๘ ซึ่ง คำสั่ง กิ่ง ใต้  
 มอบเงินให้ กรมพระนครบาล รับไป จัดซื้อที่อื่นที่  
 การในราชการแผ่นดิน คือที่ เป็น ที่ ตั้ง กอง  
 รักษาถนนหนทาง บ้านเมือง ที่ ซึ่ง จัดซื้อ ด้วย  
 ทรัพย์สิน จำนวน นั้น เจ้า พระยา ศรีสุริยวงษ์ สมันตพงษ์  
 พิสุทธิมตามบูรณวัตโนดม สมุท พระ กระลาโหม ใต้  
 ภูเห็นตรวจตราให้ จ่ายเงิน จัดซื้อ ที่อื่นเป็นอันเปลี่ยน  
 ที่ นเสร็จสมควร แล้ว ก็บันทึกที่อื่นนี้ ตกเป็น  
 ของ ฯ ข้า ฯ มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือ ผู้  
 เทียว จึง ฯ ข้า ฯ มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือ  
 นี้ ขอมยก ที่นี้ให้ เป็น ส่วนเพื่อ กุศลแก่ บุตรภรรยา  
 \*ญาติพี่น้อง แล บริสัช ฝ่าย หน้าฝ่ายใน บรรดา ที่มี  
 น้ำใจเลื่อมใส ศรัทธา น้อมถ้อย ปรนนิบัติ พระพุทธศาสนา  
 อย่าง คคิลัทธิ พระสงฆ์ธรรมยุตคิกนิกาย ทง บ่วงแล้ว

จึงพร้อมใจ กันด้วย ปฏิกษา กันข้าง คาคใจ กันข้าง  
 ขอบยอมยก ที่นี้ ซึ่งได้ ก่อค้น ขึ้นด้วย อริ มี หลุม  
 ที่ขุด เสาศิลานิมิตร์ในทิศ ทั้ง แยกนี้ ให้ เป็น  
 ส่วน คัด ชาติ จาก พระราช อาณาเขต เป็น แหวง  
 วิเศษ เรียกว่า วิสุคามลัมา มอญถวาย แก่ พระสูง ษ์  
 คณะ ธรรมยุตติกนิทาย อันมีในทิศ ทั้ง ๔ อันมา  
 แล้ว กิติ ยังไม่ มาแล้ว กิติ เพื่อว่า ในที่ กำหนดไว้  
 จะ สร้าง พระเจดีย์ แล ที่ ตั้ง พระ ปฎิมากร เนื้อ ที่  
 เท่าใด พระเจดีย์ แล ชุก สี รอบ จะ ได้ ตั้ง ลง ที่  
 เท่าใด ชุก สี แทน พระพุทธรูป จะ ได้ ตั้ง ลง ที่  
 เท่า นั้น ยก ถวาย เป็น พุทธบูชา แก่ สมเด็จ พระผู้ ทรง  
 พระภาคย์ ซึ่ง เป็น พระบรมศาสดา อันเสด็จ ปรินิพพาน  
 แล้ว ที่นอก นั้น รอบ ขอบ จึง ทั่ว ที่ กำหนด แล้ว  
 ขอบยก ให้ เป็น ที่ อยู่ อาศัย รย ประพฤติ พรหมจรรย์ แล  
 ประพฤติ การ พระพุทธศาสนา สั่ง สอน ศึกษา เล่าเรียน

พระธรรมวินัย แลทำสังฆกรรมน้อยใหญ่  
 ตามวินัยกิจ โดย สทวททุก ประการ แต่ที่นี้  
 คง ขาด เปน ของ พระ สังฆ คณะ ธรรม ยุติติก นิกาย  
 ผู้เป้นศิษยานุศิษย์ ศึกษา ตาม ธรรม ลัทธินี้ ซึ่ง ฯ ข้า ฯ  
 ผู้ มี ชื่อ เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ ได้ เริ่ม ได้ ริ  
 ได้ ขำระ ตก แต่ง ตั้ง ตำรา ขึ้น แล ทำ น ผู้ มี บัญญา  
 เลือยก ได้ ขำระ ตก แต่ง ต่อ ไป นั้น พวก เขียว ก็  
 ผู้ จะ ได้ อยู่ ได้ บริ โภค ที่ นี้ ต่อ ไป นั้น ฯ ข้า ฯ  
 ผู้ มี ชื่อ เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ บอ ม ให้ อยู่ แด่  
 ท่าน ผู้ ที่ คน ทั้ง ปวง รู้ พร้อม กัน ว่า เปน ศิษย์ ศึกษา ต่อ ๆ  
 ไป จาก ฯ ข้า ฯ ผู้ มี ชื่อ เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ  
 นี้ ๆ ไม่ บอ ม ให้ พระ สังฆ สาม เณร พวก อื่น ที่  
 มิ ใช่ว่า ศิษยานุศิษย์ ศึกษา สืบ ไป แด่ ฯ ข้า ฯ นั้น  
 เข้า อยู่ เปน เจ้า ของ เลข เปน แด่ ไป สู่ มา หา  
 ฤาชา ไคร ย ใน กำหนด วัน เวลา ตาม หน้า ใจ บอ ม โดย ชอบ

ใจ ของ พระสงฆ์คณะ อรรคมยุตติกนิกาย นั้นได้ ก็  
 ถ้าพระสงฆ์คณะ อรรคมยุตติกนิกาย ที่อยู่ใน ที่นี้ ก็ ก็  
 ที่อื่น ก็ ก็ กลับ จิตร กลับใจ กลับ วิถีลัทธิดี อย่าง  
 พระสงฆ์ นิกายอื่น ก็ ก็ เข้า วิถีฝรั่ง แล ศาสนาอื่น  
 ก็ ก็ แล้ว ก็ เป็น อัน ขาด หลุด จาก เป็น เจ้า ของ ที่นี้  
 จะ อยู่ใน ที่นี้ ไม่ ได้ ก็ ถ้า ด้วย เหตุใด เหตุหนึ่ง พระ  
 สงฆ์คณะ อรรคมยุตติกนิกาย สาย สูญ สิ้น ไม่มี ใน แผ่น  
 ดิน เมื่อ นั้น ที่ นั้น นี้ จง ตก เป็น ของ พระ ผู้ มี  
 พระภาคย์ พระ บรมศาสดา อรหัง สัมมา สัมพุทธเจ้า ที่  
 ประนิพพาน แล้ว นั้น เติบ ใคร มี ศรัทธา จะ ประนิบัติ  
 นมัสการ พระเจดีย์ ก็ จง มา ประนิบัติ นมัสการ เติบ ใคร  
 จะ ใคร จำ คีล ภาวนา ก็ จง มา จำ คีล ภาวนา ตาม  
 ควร แก่ ความ เลื่อมใส เทอญ

เมื่อ ที่นี้ เป็น ของ พระสงฆ์ คณะ อรรคมยุตติกนิกาย  
 กัง นี้ แล้ว ฯ ข้า ฯ ผู้ มี ชื่อ เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ



นี้ ถ้ายัง ยืน ยง คง ซ้ำ พ อยู่ ก็ จะ อุตสาหทำ พระเจดีย์  
 แล เรือนพระ พุทธ ปฏิมากร แล โรงธรรมสภา แล กุฏิ  
 วิหาร ที่ อยู่ พระภิกษุสงฆ์ แล ที่ ต่าง ๆ เช่น เครื่อง  
 ประดับ พระ ขารามทั้งปวง ไปตาม กำลัง จนวิบูลย์  
 ทุกอย่าง เต็มตาม ประโยชน์ ที่ พระสงฆ์ จะ บริโภค  
 อาศัยรบ ได้ ชื่อนานนามไว้ ว่า วัคธาชประคิษฐ์ สติกรรม  
 ยุติการาม แต่ที่นี้ ใกล้ พระราชวัง ถ้า พระเจ้า  
 แผ่นดินในอนาคตไม่ไปรบ จะ ต้อง ประสงค์ ที่นี้ ใช้  
 ในราชการ แผ่นดิน ก็ ขอให้ ช้อ ที่อื่น เท่าที่นี้  
 ฤาใหญ่กว่าที่นี้ ด้วย ราคาเท่าที่นี้ ในที่ใกล้บ้าน  
 คน ถือ พระพุทธศาสนาไม่รังเกียจเกลียดชัง พระสงฆ์  
 ธรรม ยุติคณิกาย พอเป็นที่ ภิกษาจารได้ แล ไม่  
 ใกล้ เคียง ชิค คิค กัย วัคอื่น เป็ลียน ก่อน จึงได้ ของ  
 อะไร ๆ ซ้ำ ๆ ผู้มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ได้  
 สร้าง สถาปนาการ ลงไว้ ในที่นี้ ก็ ต้อง สร้าง ใช้

ให้ตีให้งามเหมือนกัน จึงควร จะเอาที่นี้เป็นที่  
 หลวงใช้ใน ราช การได้ ถ้า จะไปรคให้เป็นที่อยู่  
 พระ สงฆ์ พวกอื่นเหล่านี้ อัน ก็เหมือนกัน ขอ รับ  
 ประทานให้ซื้อที่ไว้ สร้าง วัดให้ ก่อน จึง จะเปลี่ยน  
 ให้ พระสงฆ์ พวก อื่น หมู่อื่น อยู่ได้ ถ้าไม่ได้ซื้อที่อื่น  
 สร้าง วัดไว้ ไล่ พระสงฆ์ คณะ อรรม มยุตติกนิทาย  
 ของ ฯ ข้า ฯ มีชื่อเขียนไว้ใน ท้าย หนังสือ นี้ เสีย  
 เปลา พระสงฆ์ พวก อื่น เข้า มา อยู่เป็น เจ้า ของ  
 เขา อำมาจ เจ้า นาย มาไล่ เจ้า ของ เสีย จึง เขา ก็ จะ  
 เป็น ปลัดยหาจวาท อทินนาทานไป ขอ ท่าน ผู้ เป็นใหญ่  
 ในแผ่นดิน ใน อณาเขต จง ไปรค ประพฤติ ตาม ฯ ข้า ฯ มี  
 ชื่อ เขียนไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ ซึ่ง เป็น เจ้า ของ ที่ ทำ  
 วัด ราช ประคิษฐ์ นี้ ตั้งไว้ทุก ประการ จึง จะ มีความ  
 เจริญสุข ฯ ข้า ฯ มีชื่อเขียนไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ ได้  
 แม้ ส่วนภุศล ถวาย แก่ เทพยการักษา พระนคร ทั้งปวง

แลได้ฝากวัดราชประดิษฐ<sup>นี้</sup>ไว้แก่เทพยดาให้รักษา  
อยู่แล้ว ฯ

ประกาศไว้วัน ๖ ๆ ๑๓ <sup>๑๒</sup> คำปฏิญาณ ณ ศก พระ  
พุทธศาสนากาล ๒๔๐๗ พรรษา ศักราช ๑๒๒๖  
เป็นปีที่ ๑๔ เป็นวันที่ ๔๙๔๕ ในรัชกาล ประจุบันนี้ ฯ

อิทธิ มยา ปรมเณตรมหาภักดิ์มา	บันทัก ทั้ง ปวง ใน
สยามวิจิเต รัชชี่ การยตา	กระ คาย นี้ เป็น
	สำคัญ แต่สมเด็จ
	พระปรเมนตรมหา
	มกุฏ พระจอม
	เกล้าเจ้ากรุงสยาม

## พระราชนิพนธ์

—\*—

ประกาศ ทรง อาราธนา พระสงฆ์ผู้ พัทธสีมา วัด  
 ราชประดิษฐ์ จากฤกษ์ในศิลาแผ่นเดียวกับ จากฤกษ์  
 ก่อน ความในจากฤกษ์หลังนี้ ที่ในวง ( ) ไว้ใน  
 ฉบบ์ พิมพ์นี้ซ้ำ กับ จากฤกษ์ ก่อน ผิด กันแต่ข้างท้าย  
 (๑) ข้าฯ ผู้มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ ขอ  
 ประกาศ เผด็จว่า ที่ใน ภายใน พระ นคร คิด ต่อไป  
 ข้างใต้ จึงหวัด คัดกินเก่า ซึ่ง ยักนี้ เป็นสนามทศการ  
 แล คิด ต่อ ข้าง บ้าน ด่วน ออก หลัง วัน หม่อม เจ้า ทิศ  
 ข้าง หล่อ แต่คิด ต่อ ข้าง เหนือ ว่าง กรมหมื่น อมเรนทร  
 ยทินทร ฯ แล คิด ต่อ ข้าง บ้าน ด่วน ตก ถนน วิมลของ  
 โรงสี คิดที่ ยาวไป ข้าง ด่วนตก มา ด่วน ออก ๓๕ วา  
 กว้างไป ข้าง เหนือ ต่อใต้ ๓๕ วา ๓๕ ออก เค็ม เป็นที่  
 หลวง อยู่ข้าง คัดกิน สำหรับพระราชทานข้าราชการ  
 ที่ต้องพระราช ประสงค์ ใช้ใกล้ ๆ อาไศรยอยู่ แล



แต่ก่อน มีผู้สร้างโรงธรรมลงในบ้านครัวนอกของที่นี่  
 โรงนี้ไต่เป็นที่มีธรรมเทศนาแลทำบุญให้ทานของ  
 ชาวบ้านอยู่ใกล้เคียง ที่นี้ชำนาญ แลเป็นที่ประทับฐาน  
 พระพุทธ รูป พระบาท เขียน เหมือนกับเป็นอาราม  
 วิหารโดยสังเขป ครั้นมา เมื่อแผ่นดินพระบาท  
 สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ต้องพระราชประสงค์  
 ที่นี้ เป็นสวนกาแฟ จึงให้ไล่บ้านเรือนที่อยู่ในที่  
 นี้เสียสิ้น เจ้าของโรงธรรมการเปรียญต้องรื้อ  
 โรงธรรมไปปลูกที่อื่นเสียด้วย ที่นี้ก็เป็นสวน  
 กาแฟมาหลายปี จนแผ่นดินพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว  
 ไม่ได้ทำสวนกาแฟก็รกร้างว่างเปล่าอยู่ กับที่นี้  
 เจ้าชายแลข้าราชการข้างหน้าข้างข้างในข้าง ซึ่ง  
 เคยเป็นศิษย์ศึกษา ประพฤติ การทำบุญให้ทานตาม  
 คติลัทธิต่าง ธรรมยุติกนิกาย พวกนั้นเห็นว่า วัดพระสังฆ  
 คณะ ธรรมยุติกนิกาย อยู่ไกล จะทำบุญให้ทานก็อยากไป  
 ต้องไปไกลลำบาก ๆ ซ้ำ ๆ มีชื่อเขียนไว้ข้างล่าง



๑๕  
 เติมเป็นครูอาจารย์ คณิตศาสตร์ ขอบัญชีต่าง ๆ  
 ได้เป็นเยี่ยงอย่างในคณะ พระสงฆ์ ธรรมยุติกนิกาย  
 คิดถึงการ พระพุทธศาสนา ซึ่ง ตนได้ชำระไว้ มีความ  
 ยรวาดนา จะใคร่ได้พระสงฆ์ คณะ ธรรมยุติกนิกาย นั้น  
 มา มีอยู่ในที่ใกล้ที่ตัวอยู่ แล จะให้ สม ประสงค์  
 ท่าน ทั้ง หลาย ชายหญิง ทั้ง ปวง ถือชอบใจถึงว่า แล้ว  
 นั้น ด้วย หนึ่งคิด ว่าศาลาโรงธรรมการ เปรียญก็  
 สมมติว่าเป็นที่ ตั้ง หอ พระพุทธรูป ฤ หอพระไตรปิฎก  
 ฤ อาสนศาลา ที่ ประชุม สงฆ์ เป็น ที่ นมัสการ ทำ บุญ  
 ให้ท่านของทางกษัตริย์ผู้มีศรัทธา คล้ายกับอาราม  
 วิหาร ที่ เป็นเจดีย์ สถานแลที่ อยู่ พระสงฆ์ โดย ตั้งเขป  
 ภิโรงธรรมศาลาการ เปรียญเก่า ซึ่ง มีในที่ นี้  
 นั้น เจ้า ของ รือไป เสีย แล้ว ควร จะ บังคับ สร้าง ขึ้น  
 ใหม่ ด้วย เพราะเหตุถึงว่า แล้วนั้น ๆ ข้า ๆ ผู้  
 มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ จึงได้คิด จะ ทำ  
 เจดีย์ สถาน แล ธรรมสภา แล วิหารที่อยู่ พระสงฆ์

1221  
๖๖๕๖๕๕



ห้าม  
นำออกนอกห้องสมุด

คณะกรรมยุคตึกนิกาย ตาม ประสงค์ ของตน แล  
 ท่าน ทั้ง หลาย ชาย หญิง ขึ้น เปน อัน มาก นั้น ใน ที่ นี้  
 ใกล้ พระบรมมหาราชวัง ซึ่งเป็น ที่ อยู่ จึง คิด ว่า ที่ นี้  
 เป็น ที่ สวน กาแฟ ของ หลวง ของ แผ่นดิน เป็น ของ กลาง  
 อยู่ ไม่ ควร จะ ยก เขา มา ถวาย เฉพาะ เป็น ของ  
 สังฆ คณะ กรรมยุคตึกนิกาย เป็น ที่ พิเศษ ได้ เห็น  
 ว่า จะ เป็น ทำให้ เสีย ประโยชน์ แผ่นดินไป จึง ได้  
 สั่ง ให้ กรม พระ นครบาล วัด ที่ นี้ กระ ลง เปน ตาราง ละ วา  
 แล ที่ ราคา ตาราง ละ บาท ที่ นี้ ยาว ไป ช้าง ๓ วัน  
 ตก มา ๓ วัน ออก ๓๕ วา กว้าง ไป ช้าง เห็น ก่อ ได้  
 ๓๑ วา ๓ ศอก เปน ตาราง ๓ ได้ ๑๐๘๘ วา คิด  
 เปน เงิน ๑๘ ซึ่ง ตำลึง ถึง ๖ ชำ ๖ ผู้ มี ชื่อ จก ไว้ ใน  
 ท้าย หนังสือ นี้ จึง ได้ สละ ทรัพย์สิน เป็น ของ นอก จำนวน มี  
 ไร่ ของ ขึ้น ท้อง พระ คลัง ได้ มอบ เงิน ให้ กรม พระ  
 นครบาล รัชไป จัก ชื่อ ที่อื่น ที่ ต้อง การ ใน ราชการ แผ่น  
 ดิน คือ ที่ เป็น ที่ ตั้ง กอง รักษา ถนน คน ทาง บ้าน

เมือง ที่ ซึ่ง จัก ขอ ด้วย ทรัพย์สิน จำนวน นั้น เจ้า  
 พระยาศรีสุริยวงษ์ สมันตพงษ์ พิสุทธิมหาดายุธรรตโนตาม  
 สมุท พระ กระลา โทม ได้ ฎ เห็น ตรวจ ครา ให้  
 จ่าย เงิน จัก ขอ ที่ อื่น เป็น อัน เปลี่ยน ที่ นี้ เสร็จ สมควร  
 แล้ว ก็ บัด นี้ ที่ อื่น นี้ ตก เป็น ของ ฯ ข้า ฯ ผู้ มี ชื่อ  
 เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ ผู้ เดียว จึง ฯ ข้า ฯ มี  
 ชื่อ เขียน ไว้ ใน ท้าย หนังสือ นี้ ขอม ยก ที่ นี้ ให้ เป็น  
 ส่วน เพื่อ ฤๅส แก่ บุตร ภรรยา ญาติ พี่ น้อง และ บริวาร  
 ฝ่าย หน้า ฝ่าย ใน บรรดา ที่ มี หน้า ใจ เลื่อมใส ศรัทธา นับถือ  
 ประพฤติ พระ พุทธ ศาสนา อย่าง คติ ลัทธินิ พระ สงฆ์ ธรรม  
 ยุค คึก กิ ภาย ทั้ง ปวง แล้ว จึง พร้อ ใจ กัน ด้วย ปรุ กษา  
 กัน บ้าง คาก ใจ กัน บ้าง ขอ ขอม ยก ที่ นี้ ซึ่ง ไร่ ก่อ  
 คัน ขึ้น ด้วย อธิฐ มี เสา ศิลา นิมิตร บั ก ไว้ ใน ทิศ ทั้ง ๘  
 ให้ เป็น ส่วน ที่ ต่ ชาติ จาก พระ ราช อาณา เขต  
 เป็น แฉวง วิเศษ เรียก ว่า วิสุท ความ สนิมา มอช ฅวาย

แก่ พระสงฆ์ คณะ อรรคมยุตติกนิกาย อันมีในทิศทั้ง ๔  
 อันมาแล้ว ก็ที่ยังไม่มาแล้ว ก็ที่ เพื่อว่าในที่  
 กำหนดไว้ จะ สร้าง พระเจดีย์ แลที่ ตั้ง พระปฏิมากร  
 เนื้อ ที่ เท้าโต พระเจดีย์ แล ชุกชีรอบ จะได้ตั้ง ลง ที่  
 เท้าโต ชุกชีแทน พระพุทธรูป จะได้ ตั้ง ลง ที่ เท้านั้น  
 ยกถวาย เปนพุทธรูปบูชาแก่สมเด็จพระผู้ทรงพระภักดิ์  
 ซึ่ง เปน พระบรม สาคศา อันเสด็จ ประทับพพานแล้ว ที่  
 นอก นั้น รอบ ขอบ จังหวัดที่กำหนดแล้ว ขอ ยกให้  
 เปนที่ขุดที่เอาไครยประพาศพิรหมจรรย์ แลประพาศ  
 การ พระพุทธรูปสาส์นา ส่งสอนศึกษาเล่าเรียนพระธรรม  
 วินัย แลทำสังฆกรรมน้อยใหญ่ตามวินัยกิจโดยสะดวก  
 ทุกประการ แต่ที่นี้คงขาดไปของพระสงฆ์คณะอรรคม  
 ยุตติกนิกาย ผู้เป็นศิษยานุศิษย์ ศึกษา ตาม อรรคมลัทธิ  
 ซึ่ง ฯ ข่า ฯ ผู้มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ ได้เริ่ม  
 ไต่ รไต่ ขำระ ตกแต่ง ตั้ง ตำรา ขึ้น แล ท่านผู้มี

๕ อนุญาตเล็กน้อยได้ชำระ ตกแต่ง ต่อไป นั้น พวกเคียว ก็  
 ผู้จะได้อู่ได้ บริโภค ที่นี้ต่อไปนั้น ๆ ข้า ๆ ผู้มีชื่อ  
 เขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ ยอมให้อู่แต่ท่านผู้ที่  
 คนทั้งปวงรู้ พร้อมกันว่าเป็นศิษย์ศึกษาต่อ ๆ ไป  
 ๆ ข้า ๆ มีชื่อเขียนไว้ในท้ายหนังสือนี้ ๆ ไม่ยอมให้  
 พระสงฆ์ สามเณรพวกอื่น ที่มีวิชา ศิษย์ศึกษาสืบ  
 ไปแต่ ๆ ข้า ๆ นั้นเข้าอยู่เป็นเจ้าของเลข เป็นแต่  
 ไปสู่มาหาฤาอาไศรยในกำหนดวันเวลา ตามหัวใจ  
 ยอมโดยชอบใจของ พระสงฆ์ คณะ อรรคมยุตติกนิกาย  
 นั้นได้ ก็ถ้า พระสงฆ์ คณะ อรรคมยุตติกนิกาย ที่ อยู่ใน  
 ที่นี้เกิดอื่น ชาติ กลัษจิตร กลัษใจ กลัษวิธ ลัทธินิธ  
 อย่าง พระสงฆ์ นิกาย อื่น ชาติ เข้าวัด ฝรั่ง แล สาสนา  
 อื่น ชาติ แล้ว ก็เป็นอันขาดหลุด จากเป็นเจ้าของ ที่นี้  
 จะ อยู่ในที่นี้ไม่ได้ ก็ถ้าด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง พระ  
 สงฆ์ คณะ อรรคมยุตติกนิกาย สาขาบุญ สันไม่มีในแผ่นดิน

ก็นั่น เมื่อนั้นที่อันนี้จึง ตกเป็นของ พระผู้มี พระภาคย์  
 พระบรมศาสดาทอหังสัมมา สัมพุทธเจ้าที่ปรินิพพาน  
 แล้วนั้นเกิด ใคร มีศรัทธา จะ ประฏิบัติ นมัสการพระ  
 เจติย์ ก็จง ประฏิบัติ นมัสการ เกิด ใคร จะใคร่ จำศีล  
 ภาวนา ก็ จง มา จำศีล ภาวนาตามควร แก่ความเลื่อม  
 ไส (เทอญ) จะว่าวัดสำหรับพระสงฆ์ทั้งแผ่นดินไม่ได้  
 แต่พักสงฆ์มานั้นตาม พระวินัย จริง ๆ จะผูกในบ้าน  
 ก็ได้ทุกของใคร ๆ ก็ได้ ๆ ข้า ๆ ผู้มีชื่อในท้าย  
 หนังสือนี้ไม่มีสงฆ์เลย ขออาราธนาพระผู้เป็นเจ้า  
 ทั้ง ปวงผูก พัทธสีมาในที่นี้ ด้วย ภาสานิมิตรคือ  
 เสาใหญ่ซึ่งปักไว้ในทิศทั้ง ๘ นั้นเกิด เสาทั้ง ๘ นั้น  
 ๆ ข้า ๆ ผู้มีชื่อในท้ายหนังสือนี้ ขอถวายเสาศีลาใน  
 ทิศซึ่งปักไว้ในทิศทั้ง ๘ เพื่อ จะให้เป็นนิมิตร มหา  
 พัทธสีมา แลอีกเสา ๒ ต้นประกบกัน เพื่อ จะ เป็น  
 สังเกตที่ สวด สัมมาติในท่ามกลาง รวม ๑๐ ต้นนี้

เปนของ พระสงฆ์ ในคณะ อรรคมยุตติกนิกาย ประคัย  
 พระอารามนี้ด้วย มอญ ถวาย อีก พร้อมกับ ทั้ง เส้า  
 ศิลา ๑๐ ต้น ปักอยู่ในกลาง ๒ อยู่ในทิศทั้ง ๘  
 อีก ๘ เพื่อจะให้เปนนิมิตรในทิศทั้ง ๘ แลเปน  
 สำคัญที่ พระสงฆ์ ยืนสวดผูก สิวาในท่ามกลางด้วย  
 เพื่อจะได้ สมมติ สิวา

ฅวัน ๖ ๗ คำ ปีนุสูล์ ปัดศก พระพุทธศาสนา  
 ๑  
 กาล ๒๔๐๘ พรรษา คักราช ๑๒๓๗ เปนปีที่ ๑๕  
 ฎา เปนวันที่ ๕๑๔๐ ในรัชกาล ประจุบันนี้ ฯ

อิทํ มया วิญญา ปรมเณทรมทามกฏัสมา  
 สยามวิจิเต รัชชํ การยทา

หนึ่งสี่นี้ แต่ ข้า พระพุทธเจ้า สมเด็จฯ

พระปรเมนทรมทามกฏ พระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม

(พระบรมนามาภิธัยอย่างนี้ มีในจารึกทั้งอักษร

ขอม อักษร อวิษะกะ อักษรไทย อักษร

ภาษาละติน ภาษาอังกฤษ แล อักษรสิงฬ)



# พระราชนิพนธ์

จาก หอสมุดเจ้าฟ้าฯ วัดราชประดิษฐ

## หลักที่ ๑

ปรีดิ์ติมา ย ทิสาย      สิมาย สัมมตายช  
 ปฐมัม กิต্তิตติ นวม      มณเฑศวร ปฏิกิต্তิตติ



สิมาย ราชปติภูษ	วิทาร์สส สภัสสช
มณปาสาณณัม โภย	ปาการมัสณณิสสโต
ปรีดิ์ติมา ย ทิสาย	นิมิต्तัม โหติ กิต্তิตติ
เขณาณเฑยติ จิตเสหิ	นิมิต्तเตหิ สมนัตโต
สิมาย สมานลวาสา	สัมมตยา เขกุปเสถา
สัมมยัคคิกสเมน	ยถาปญญัตติ ทกาวินา
ย ปุญญัม คัสส สมนัสส	สัทธัมมัตถัมภกัสส ๑
สมานุโมทณันตุ เทวา	สัพเพปิ สยามรัฏฐิกกา

สถา รัชนีศิวมี สิม  
 บดาบมาสมุทัญญา  
 สิมาคโต สัมโฆ จัสส  
 สัทธูปัตถมภกัสสาธา  
 อัมโฆ ราชปติภู  
 อิตถาย อัมมจาวินี

สังข์ สิมาสมัยปี ๑  
 สิมาสัส เกณ ภายที  
 อัมเม จูโต นิรพัพุโต  
 อัมมิกา สิชฌกั สทา  
 วิหารอ คิฏฐุต จิ  
 หิกาย ๑ สุชาย ๑

\*\*\*

๐ เสาศิลา ท่อนนี้  
 ของ วัชรราชประภิชฐ  
 ทำม กลาง ย่านบ้านทิส  
 สงฆ์ ท่าน ทักแล้วได้

๐ สิม ไชยไชยชื่อ  
 ทร ทาย ภูริ นิยม  
 มุชา เพื่อ อยู่สม  
 งาม เหล่า เข้า รับ ต้อง

เป็น นิมิตร สิมานา  
 ปักไว้  
 ทวนออก นีนา  
 ทัก เข้า ประจบวง ๑  
 โดย สม มติหา  
 เวียงร้อง  
 บท ที่ นีนแล  
 ครูก เกล้า เอา ไกล ๑

\*\*\*

## หลัก ที่ ๒

ปรัตติมายานุทิสาย สิมาย สัมมตายิธ  
 ทุคิยํ ปาสาณถัมภํ นิमित्तํ กิตติตํ อิทํ



สิมายํ ราชปติภูริ	วิหารัสส สภัสสอิ
ณปาสาณถัมภํ โภยํ	ปาการมัสสนิสิโต
ปรัตติมายานุทิสาย	นิमित्तํ ไทติ กิตติตํ
เขนาญญุเตติ จิตเตติ	นิमितเตติ สมนิตโต
สิมาสมานสํวสา	สัมมตา เอกุไปสตา
ซมมยัคคิกสํเขน	ยถาขณฺณญุคฺติกาวินา
ยํ ปุณฺณญํ คสส สัมสส	สทฺทขุขุคฺตนิภกสส ๑
สมานุโมทันทุ เทวา	สัพเพปิ สยามรัฐจูกา
สทา วิกขันทวิมํ สิมํ	สम्मํ สิมาสมมํปี ๑
ยถายมาสมุคฺคินฺญา	สิมาสส เกน จายติ

สิมาคโต สัมโฆ จัสส  
 สัทธมฺมํ ตถมํ ภกฺตสฺสา  
 อมฺโฆ ราชปทิสฺสุ  
 อคฺคทาย อมฺมหารินี

อัมเม จูโต นรพฺพุโท  
 อัมมิกา สิชฺฌนํ สทา  
 วิหาโร ทิสฺสุทฺถํ จิ  
 ทิกาย ฯ สุขาย ฯ



© เสาศิน ทิศ ท่อน<sup>๕</sup>  
 สถิตยํ อยู่ ยัง อณฺุทิศ  
 ของ วัดราช ปรกระษิต  
 นัย วรรษ ที่ สองไค้

เปน นิมิตร อิกนา  
 ออกไค้  
 เปน ที่ สองนา  
 เขตไร่ไค้ เปน สองหม้



## หลักที่ ๓

ทักษิณายิธ ทิสาย สิมาย สัมมตายิธ  
 ตติยิ ปาสานถัมภิ นิมิต्तติ กิตติติ อิทิ



สิมายิ ราชปติภูริ	วิหารัสส สภัสสิธ
จนปาสานถัมภิ โภยิ	ปาการมชณนิสสิโต
ทักษิณายิธ ทิสาย	นิมิต्तติ โทติ กิตติติ
เขนาญญุติ จิทธิเสทธิ	นิมิต्तเตติ สมนิทธิโต
สิมา สมานสวาสา	สัมมตา เอกุโปสธา
อิมมยุกคิกถิสมน	ยถายิญญุติการินา
ยิ ปุญญุติ กัสส สัมมัสส	สัทธุชคตัมภกัสส ๑
สมามุไมทนิคฺคฺ ทเวา	สัพเพปิ สยามวิญญูกา
สทา วัชชณทวิม สิมิ	สิมิ สิมาสมยิปี ๑
ยถายมาสมุทธิญญา	สิมาสส เกน ภายติ

สีมาคโศ สัมไพ จัสส  
 สัทธูปัตถัมภกัสสาธา  
 อัมไฮ วาเชยทิญฺฐู  
 อิตถาย อัมมวารินิ

อัมเม ฮูโต นิรพฺพุโต  
 อัมมิกา สิชฺฉณคํ สทา  
 วิหาโร ทิญฺฐุคํ จิวิ  
 หิตาย ฯ สุขาย ฯ



๑) เสาศิลาถกลางย่านใต้ ที่สาม เปนนา  
 ของ นิมิตร สีม่า ตาม ทำนช  
 ตรงกลาง คั่น วัคงาม เปนส่วน พระนา  
 ในวัค วาเชยทิญฺฐูนี้ ๑๑๑ โดยสถาน ๑



## หลักที่ ๔

ทักษิณายานุกิสา ย สิมาย สัมมตยาปิธ  
 จตุตถัง ปาสาณถัมภัง นิमित्तัง กิถติตัง อิทัง



สิมาย ราชปติภูรัฐ	วิหารัสส สภัสสอิ
ฉนปาสาณถัมภัง โภย	ปาการมัชฌนิต्तัสสิโค
ทักษิณายานุกิสา	นิमित्तัง ไหติ กิถติตัง
เขณาณูญเยหิ จิทธิเสหิ	นิमित्तเคหิ สัมมัตโต
สิมาย สมานสวาสา	สัมมตยา เถกูโปสตา
อิมมยุตติกกสัมเมน	ยถายัญญุตติกาวินา
อิม ญัญญู ทัสส สัมมัสส	สัทธุขัตถมภกตัสส ฯ
สมานุโมทันตุ เทวา	สัพเพปิ สยามรัฐูจิกา
สทา รักขันตวิมิม สิม	อิม สิมายสมัมปิ ฯ
ยถายมาสมุหัญญา	สิมายสส เกณ ภายติ

สีมากโต ส้มโง่ ฟ้าสี  
 สักขุขัตต์มัทธกัสสา  
 อยโต วาขปติภู  
 ขัตตาย อัมมจารินี

อัมเม รุโตะ นิรพพุโท  
 อัมมิกา สีขัตตัง สทา  
 วิทาโร กิภูรุทัง จิ  
 ทิตาย ๑ สขาย ๑



๐ เสามุมทิศ ทกใต้  
 บดก เกษตร วิกแม่่น ย่า  
 กาว กำหนด สวมทำ  
 ที่ วิกราช ประดิษฐาน

เขนล้ำ คัญญา  
 เพ็ชร  
 เขนที่ สีแ  
 เขตว สันเพ็ชร มุม ๑





## หลักที่ ๕

บัจฉิมาธิช ทิสาย สิมาย สัมมตยาธิช  
 บัจฉิมํ ปาสาณถัมภํ นิมิต्तํ กิต্তติตํ อิทํ



<p>           สิมายํ ราชปติภูริ            ฌนปาสาณถัมภํ ไภย            บัจฉิมาธิช ทิสาย            เภนาญญฺเหติ จิตฺเสติ            สิมาย สมานสฺวาสา            สัมมยฺกํคิกสฺสเมน            ยํ ปุญฺญํ กิตฺตํ สัมมตํ            สมานุโมทนํทํ เทวา            สทา วกฺขนทวํ สิมํ            ขตฺถมาสมุหฺญญฺวา         </p>	<p>           วิหารสฺส สภสฺสช            ปาการมฺชณนิตฺสโต            นิมิตฺตํ โทติ กิตฺติกํ            นิมิตฺตเทติ สมนํกโต            สัมมตฺตา เอกุโยสตา            ยตฺถายญฺญตฺติกาวินา            สทฺธิชฺชูปถัมภกิตฺตํ ๑            สัพเพปิ สยามวฺภูริกา            สัมมํ สิมาย สัมมยฺปิ ๑            สิมายสฺส เกน ราชทํ         </p>
--	--

สีมาคโต ส้มโง่ รัสต  
 สักขุขัตตมภกีสสาธา  
 ชยไช ราชยทิฐู  
 ชัตถาย อัมมจาวินี

อัมเม จูโต นิรพพุโต  
 อัมมิกา สิชฌนคฺ สภา  
 วิหารอ ติฐูรูกิ จิวิ  
 หิตาย ฯ สุขาย ฯ



© เสาร์บะรกลางชานค้ำน ทวันคก  
 เปนที่ห้า คากก ก่อเค้า  
 แสดง เขตวซึ่งไต้ยก เปนส่วน สีมานา  
 ของ วัคราชปรระคิยฐูเจ้า แผ่นหล้า ถวาย สงฆ์ ฯ



## หลักที่ ๖

บัจฉิมาขานุกิสาบ สิมาย สัมมตาบิข  
 บัจฉิจมั ปาสาณถัมภัก นิमित्तํ กิตติตํ อิทํ



สิมาย ราชปติภูงู	วิหารัสส สภัสสิข
ฉนปาสาณถัมภัก โภย	ปาการมัจฉณนิสสิโต
บัจฉิมาขานุกิสาบ	นิमित्तํ ไทติ กิตติคํ
เขนาณูญยติ จิตฺเสติ	นิमितฺเตติ สมนฺนํโต
สิมา สมานสํวาสา	สัมมตา เขนุโยสตา
จัมมยฺยคฺคิกสํเขน	ยถาปญฺญคฺคิกาวินา
บิ ปุญฺญญํ คัสส สัมมัสส	สทฺธิชฺชูปถัมภักสส ๑
สมานุโมทณฺนํคฺคฺ ทเวา	สัพเพปิ สํขามรฺฐญฺจิกา
สทา วิกขณฺณํคฺคฺวิมํ สิมํ	สํขํ สิมาสมบิปี ๑
ยถาขมาสมุคฺคิณฺญา	สิมาสส เณ จาขทิ

สิวมาศโต ส้มโอม จั๊ตส์  
 สักขุขัตถมอภักส์สาสา  
 อยัไซ ราชขปคิฏฐ  
 อักถาย อัมมจาวินิ

อัมเม จูโต นิรพัทโต  
 อัมมิภา สีขมคัม สทา  
 วิหาโร คิฏฐคัม จิวิ  
 ศิกาย ๑ สชาย ๑



๑ เสาที่สกัดไว้ ไนมม วัฒนา  
 ข้างทิศ ทวัน ตก เชนือคุม เขตรวไว้  
 ทางสามแพร่งร่วม ประชุม โกลด์นิมิตร คันหา  
 เขตรว วัค ราช ประคิษจูโต ประจักษ์แจ้ง ประชาชน ฯ



## หลักที่ ๗

อุตฺตรายิข ทิสาย สิมาย สัมมตายิข  
 สัตฺตมํ ปสาณถมํภํ นิमितฺตํ กิตฺตติตํ อิทํ



<p>           สิมายํ ราชปติภูฏู            ฌนปาสาณถมํ โภยํ            อุตฺตรายิข ทิสาย            เขนาญญฺเฐหิ จิตฺเสหิ            สิมาย สมานสํวาสา            สัมมยฺยํคํคิกสํเขน            ยํ ปุญฺญญํ ทิสสํ สัมมสสํ            สมานุโมทํนํทํ เทวา            สทา วักขณคฺวํมํ สิมํ            ขณายมาสมุหฺญญฺวา         </p>	<p>           วิหารสสํ สกสสิข            ปาการมฺชฌนิตฺสสิโต            นิमितฺตํ โหติ กิตฺตติตํ            นิमितฺเตหิ สมนํทโต            สัมมตยา เอกุไปสธา            ขณายญฺญุคํคิการินา            สทฺธิขุบตถมํภกสสํ ๑            สัพเพปิ สยามวภูฏูชูกา            สัมมํ สิมาย สัมมยฺยํ ๑            สิมายสสํ เกณ จายคิ         </p>
---	--

สิมากโต สัมโฆ จัสส

สัทธูปคณัมภกัสสาสา

อโย รามปะติญฺฐู

อถถาย อัมมวารินิ

อัมเม จูโต นีรพฺพุโต

อัมมิกา สิชฺฉนฺทํ สทา

วิหาโร ทิญฺฐุทํ จิวิ

หิตาย ฯ สุขาย ฯ



๐ เสา กลางที่ เจ็ด ทำย กำแพง ใน ฉา

เช่น นิมิตร ทิศ เหนือ แกลง บอกไว้

ว่า สี่มา หึ่ง ออย่า แกลง ไข เกษตร สอง แอ

วัด ราช ประคิษฐู ใต้ ธีราช เจ้า อำนวย ฯ



## หลักที่ ๘

อัคราธานุทิสาย สิมาย สัมมตายุช  
 อัญญมัม ปาสาณถัมภัมภิมิตต์ติ กิต্তติ อทิ



สิมาย ราชปทัญญู	วิหารัสส สภัสสสิช
อนปาสาณถัมภัมภิม	ปาการมัมชณนิสสิโต
อัคราธานุทิสาย	นิมิตต์ติ ไทติ กิต্তติ
เขณาณญญุติ จิตฺติเสหิ	นิมิตต์เตหิ สัมมตโต
สิมาย สมานสวาสา	สัมมตยา เอกุโยสตา
อัมมยตฺติคกสฺเมน	ยถายญญุตฺติกาวินา
อัมมยญญุ ตสฺส สัมมตฺส	สัทฺถุชฺชตฺถัมภกสฺส ๑
สมานุโมทนต์ุ เทวา	สัพเพปิ สยามวิญญูจิกา
สทา วิกขณทวิมฺ สิม	อัมม สิมาย สัมมยฺปิ ๑
ยถายมาสมหฺญญา	สิมายสฺส เกน จายตี

สยามาโค สัมโฆ จัสส  
 สทชฺฐบคตมภกสสาสา  
 ชยโฆ ราชปติญฺช  
 ชิตถาย อัมมจาวรีนิ

อัมเม จูโต นิรพฺพุโต  
 อัมมิกา สิชฺฉนคํ สทา  
 วิหาโร ติญฺจฺฐคํ จิรํ  
 หิตาย ฯ สุขาย ฯ



๑๐ เสานิมิตร ที่แยกข้าง ออกเหนือ  
 ทิศ เขตวัด ซึ่ง เหลือ ยกไว้  
 สยาม่าก่อน ปน เจือ กับที่  
 วัดราช ประดิษฐานไว้ อีราชเจ้า อำนวย ฯ





## หลัก กลาง

สีมาย สัมเนิฐ สัมมตาย  
 โรหามวิตถารปมาณัมชเณ  
 บำสาณถัมโภ ขนเสลภูโต  
 อุตสาปิโต สัมมตฺฐานทัสสี  
 ยัสเสว हासन्ननुโต วิยัตโต  
 สัมมहि เอโก พลวันตภิกขุ  
 ทิสาสุ สัพพะสาสุปิ อัญ्ञุเสว  
 นิमित्तถัมเภ ออนุกิต्तยิต्वा  
 สัมมานุโต สัมมตีกัมมวาจา  
 सावेसि सम्माम् यถात्तकारि



ยัม บุญญันตุ คัสส สัมมัสส อัมมมยุตติกวาทีโน  
 ปวเมเนทาธิราชัสส สัทธูปคตมภกัสส ฯ

สมานุโมทนัตถุ เทวา  
 สทา วัชชณันทวิม สิม  
 ขณายมาสมุหัญญา  
 สิมาคโต สโม จัสส  
 สทชฺชูปตตมภกัสสาสา  
 ขยฺไฮ ราชปติภูริ  
 อคฺคณาย อมฺมจาวินิ

สัพเพปิ สยามรัฐฐิกา  
 สมิ สิมาสมฺมยํ ปี ฯ  
 สิมาสส เกณ จายกึ  
 อมฺเม ฐิตอ นิริพฺพุโท  
 อมฺมิภา สิชฺฉณคํ สทา  
 วิหาโร คิฏฺฐคํ จิโร  
 หิตาย ฯ สุขาย ฯ



๑ วัชราชประคิษฐุนี้  
 นามเก่าไม่เอาทิก  
 ลกขยอน รวมให้ผิด  
 ทาม ยศ ชื่อยอม พ้อง

ราชประคิษ ฐานแ  
 เวียงร้อง  
 ชื่อเก่า น้อยนา  
 เช่นใช้ทุกเมือง ฯ

๑ วัชราชประคิษฐุนี้  
 สงฆ์เหล่าธรรมยุคีครอง  
 สงฆ์เหล่าอื่นอย่าปอง  
 สมเด็จมกฏราชไท้

เปนของ  
 จึงไต่  
 มาอยู่ เลขนา  
 ตั้งไว้แม่่นยา ฯ

๑๐ พัทธสีมาวัดนี้  
 ผูก รอย ครอบ ทั้ง วัด  
 เสา นิมิตร แสคง ชาติ  
 มีเขตร วัด เช่น ขึ้น

๑๑ สังฆกรรมทำได้ทั่ว  
 แต่ ว่า จำ ประฏิบัติ  
 ชุมชุม ภิกษุ ขรรพัส  
 ทวาร ทวี ทุก ทิศ ล้วน

รวบ วัด  
 หมด สัน  
 ทั้ง แแปด ทิศ นว  
 แยก ช้าง ขรพา ๗  
 ทั้ง วัด นี้ นว  
 ถี่ ล้วน  
 ให้ หมด เจียว นว  
 ปีก แล้ว จึง กระทบ ๗